

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку

Экономические проблемы устойчивого развития

Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали

Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів,
аспірантів і молодих учених, присвяченої 80-річчю
від дня народження професора Олега Балацького
(Україна, Суми, 21 – 25 квітня 2017р.)

Суми
Сумський державний університет
2017

ДОСВІД ПАРТИСИПАТИВНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ ТА ЙОГО УРОКИ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

*студентка гр. Ф-61, Білоус Ю. Г.
Сумський державний університет*

Бюджет участі – це частка бюджету міста, яка може бути використана громадою на втілення проєктів, задля покращення розвитку міста, які є найважливішими з погляду самих мешканців, а не місцевої влади.

У світі партисипативне бюджетування почало впроваджуватися ще у 1989 році в місті Порту Алегрі, що в Бразилії. Причинами впровадження даного бюджетування були: високий рівень освіченості; проблеми з бюджетом (98% - операційні потреби, а лише 2% - інвестування та будівництво; мешкання майже третини жителів у малопритатних для життя нетрях. Впровадження практики, в даному місті, зазнало успіху і призвело до вдосконалення інфраструктури; зменшенню політичної напруженості в громаді; покращення культури сплати податків мешканцями міста; підвищення обізнаності громадян з питань використання бюджетних коштів; появи практики добровільної участі громадян у реалізації проєктів шляхом власних внесків; зменшення адміністративних витрат; зменшення корупції; створення нової громадянської культури; забезпечення участі у нарадах жінок (51% від кількості усіх учасників), тоді як раніше жінки були практично виключені зі світу політики; забезпечення умов проживання: водопостачання було проведено до усіх житлових будинків, з'явилося соціальне життя; покращення показників освіченості та охорони здоров'я серед населення; оптимізування системи громадського транспорту. [1]

З 1997 року дана ідея учасницького бюджетування поширюється в країнах Латинської Америки. З початку 2000-х років – у країнах Європи, Азії, Африки, Австралії, Північної Америки, в цілому партисипативне бюджетування запроваджене більш ніж у 1600 громадах міст світу.

В Україні вперше почали запроваджувати учасницьке бюджетування в 2015 році у трьох містах: Полтаві, Чернігові, Черкасах. Згодом приєдналися Суми, Луцьк, Івано-Франківськ, Запоріжжя, Львів, Вінниця, Чернівці, Тернопіль, Житомир, Ужгород, Рівне, Київ, Харків. На сьогодні в Україні в 38 містах почався процес партисипативного бюджетування. Як бачимо до даного бюджету участі долучилися і жителі міста Суми. Протягом п'яти років в Сумах планують виділяти на це кошти з бюджету – у 2017 році планується 5 млн., у 2018 році – 6 млн., у 2019 – 7 млн., у 2020 році – 8 млн. У 2017 році має бути втілено 17 проєктів із 59 поданих, які обрали за допомогою інтернет-голосування жителів міста.

Нажаль, деякі невеликі міста, селища, села не можуть дозволити собі таке бюджетування через брак коштів, бо мають невеликий бюджет, а партисипативне бюджетування передбачає надання 1% коштів від так званого бюджету розвитку міста, що становить зовсім невелику частку від загального міського бюджету. Але, я вважаю, що вихід з таких ситуацій завжди є. Наприклад: можна об'єднатися в одну територіальну громаду, що дозволить збільшити місцевий бюджет і запровадити партисипативне бюджетування. Звичайно, чимало громадян на сьогодні є проти об'єднання в ОТГ, але вихід можна знайти і з такої ситуації. Органи місцевого самоврядування декількох міст, селищ, сіл можуть домовитися між собою, ухвалити певне рішення про таку домовленість і об'єднати частку коштів різних громад, розробити бюджет і закликати громадян до втілення нових ідей, задля розвитку їхнього міста, села чи селища, адже лише допомагаючи, спілкуючись один з одним ми зможемо досягти успіху, зробити певні зміни в громаді.

Бюджет участі – це правильна форма залучення жителів до управління рідним містом, ефективне партнерство взаємодії влади та громади. Люди, тобто пересічні платники податків, прямо говорять чиновникам що їм потрібно: побудувати велодоріжки, спортивний майданчик, дитячу площадку чи парк, задля покращення умов власного життя та інших.

Більшість українців, нажаль, є дуже пасивними і прагнуть якихось змін у державі, місті, рідній вулиці, лише на словах. Багато із нас надіється, що це зробить хтось інший, але ми маємо зрозуміти, що кожен має думати не тільки про себе, а й інших, і не сидіти вдома, а втілювати різні проекти, покращувати рівень життя, підтримувати у цьому інших.

Адже впровадження партисипативного бюджетування дає змогу мінімізувати ризики корупції і популізму; зменшити суспільну напругу; ефективно використовувати сучасні електронні та інші технології; обговорювати міські проблеми з рівним доступом для усіх охочих; підвищити активність мешканців та їхньої обізнаності в процесах місцевого самоврядування, що збільшить контроль за бюджетними витратами; можливість мешканців говорити самим за себе.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ресурсами громади розпоряджається сама громада: історія успіху Порту Алегрі. [Електронний ресурс] / Ресурсний центр ГУРТ. Режим доступу: http://gurt.org.ua/recipes_success/21921/.

2. Бюджет участі: як втілюють свої ідеї українські міста? [Електронний ресурс] / Український центр європейської політики. Режим доступу : <http://ucep.org.ua/doslidzhennya/byudzhet-uchasti-yak-vtilyuyut-svoyi-ideyi-ukrayinski-mista.html>.

Науковий керівник. Котенко Н.В.